

Tárgytematika / Course Description

Stilisztika

ANMATB4131

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: Vass Éva Tünde

Félév / Semester: 2017/18/1

Beszámolási forma /

Assesment: Folyamatos számonkérés

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 1/1/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A tantárgy célja: Bevezetés a gyakorlati stilisztikába.

Az irodalmi és nyelvészeti tanulmányok elmélyítése a hallgatók műelemzési készségének fejlesztése érdekében.

A tantárgy feladata: A stilisztika terminológiájának elsajátíttatása. A hallgatók stíluselmzésben való jártasságának kialakítása.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

1. A kognitív nyelvészet nyelvi modellje: az egyén nyelvi tudása, a nyelvközösség hagyománymondása, az interakció.
2. Nyelv és stílus, a stílus fogalmi meghatározásának alapkategóriái. Stilisztikai iskolák és stílusfelfogások a XX. században.
3. A stílus szociokulturális meghatározottsága: a norma, a stílusváltozók elrendeződése.
4. A stílus a nyelvi interakcióban: a stílusérték, stílustulajdonítás és a stílushatás.
5. A nyelv stilisztikai potenciálja. A stílusrétegződés megvalósulási tartományai: a hangzás, a szó, a mondat, a jelentés tartománya.
6. Az alakzatok, a metafora és a metonímia stíluspotenciálja. A metafora típusai: az orientációs metafora, a szerkezeti metafora, az ontológiai metafora.
7. Stílus és szöveg, a szövegtípusok stíluskérdései. Az irodalmi alkotások stíluskérdése.

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Követelmények:

1. Az órákon való rendszeres és aktív részvétel (max. 3 hiányzás).

2. Akötelező irodalom folyamatos feldolgozása.
3. Két zárthelyi dolgozat legalább elégségesre történő megírása. (időpontok: **a félév 7. és 13. hetén megtartott órák**)
4. Önállóan elkészítendő dolgozat legalább elégségesre történő megírása (Minimum 8 oldal, times new roman 12-es betűtípus, 2 cm-es margó, másfeles sorköz)

(Leadási határidő: **A félév 12. hetén tartott óra**)

A dolgozat választható témakörei

1. Aszövegtípusokhoz (műfajokhoz) kapcsolódó stílusminták
2. Astílus szociokulturális változói
3. Az alakzatok stíluspotenciálja

A dolgozat adhatja a választott (kellőképpen leszűkített és körülhatárolt) kérdéskör általános jellemzését, amelyet különböző – mindennapi és/vagy szépirodalmi – szövegpéldákkal szemléltet, de bemutathatja a problémát egy adott szöveg elemzésén keresztül is.

e-mail: baranyine.koczy.judit@sze.hu

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kötelező olvasmányok:

Baranyiné Kóczy Judit (kézirat). Kulturális metaforák és sémák a magyar népdalok folyó-reprezentációiban.

Fehér Erzsébet 2000. A magyar stilisztika a 90-es években. *Magyar Nyelvőr* 124: 443–451.

Heltainé Nagy Erzsébet 2010. A tulajdonnév jelentése és stilisztikája kognitív megközelítésben – a sinkai személynevekben. *Magyar Nyelvőr* 134: 283–297.

Kövecses Zoltán 2005. *A metafora*. Gyakorlati bevezetés a kognitív metaforaelméletbe. Budapest: Typotex. 19–28, 43–56, 59–68, 147–166.

Péter Mihály 1991. *A nyelvi érzelmekifejezés eszközei és módjai*. Budapest: Tankönyvkiadó. 40–49.

Szilágyi N. Sándor 1996. *Hogyan teremtsünk világot? Rávezetés a nyelvi világ vizsgálatára*. Kolozsvár: Erdélyi Tankönyvtanács. 7–9, 11–36, 37–60, 100–114.

Tátrai Szilárd 2008. Narratív távolság – lírai közvetlenség. In: Tátrai Szilárd – Tolcsvai Nagy Gábor (szerk.): *Szöveg, szövegtípus, nyelvtan*. Budapest: Tinta Könyvkiadó. 49–55.

Tolcsvai Nagy Gábor 1996. *A magyar nyelv stilisztikája*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. 121–132, 133–158, 255–258.

Tolcsvai Nagy Gábor 2013. Konstruálás szövegszinten: a stílus és az irodalom kognitív nyelvészete. In:

Tolcsvai Nagy Gábor: *Bevezetés a kognitív nyelvészetbe*. Budapest: Osiris Kiadó. 311–358.

Tolcsvai Nagy Gábor 2013. Nyelvpedagógia és kognitív nyelvészet. In: Tolcsvai Nagy Gábor: *Bevezetés a kognitív nyelvészetbe*. Budapest: Osiris Kiadó. 351–359.

Győr, 2017. szept. 1.

Dr. Baranyiné dr. Kóczy Judit

egyetemi adjunktus